

شهرگرایی نوظهور

برنامه‌ریزی و طراحی شهری
در دوران تحولات ساختاری

تیگران هاس - کریستر آلسن

ترجمه: سید عبدالهادی دانشپور - رضا بصیری مؤدهی

شهرگرایی نوظهور: برنامه ریزی و طراحی شهری در دوران تحولات ساختاری / ویراستاران تیگران هاس، کریستر السن؛ ترجمه سیدعبدالهادی دانشپور، رضا بصیری مؤدهی. مشهد: کتابکده کسری، ۱۳۹۹. ۳۲۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۹۶۳-۶۹۶۳-۱۳-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: عنوان اصلی:

Emergent urbanism:
urban planning & design in times of structural and systemic change, 2014.

عنوان دیگر: برنامه ریزی و طراحی شهری در دوران تحولات ساختاری.

موضوع: شهرسازی
موضوع: سیاست شهری
موضوع: شهرنشینی
حناسه افزوده: هاس، تیگران، ویراستار
شناسه افزوده: اولسون، کریستر، ویراستار
شناسه افزوده: دانشپور، سیدعبدالهادی، ۱۳۳۲ - مترجم
شنا. افزوده: ری مؤدهی، رضا، ۱۳۵۹ - مترجم

HT۱۶۶

۳۰۷/۱۲۱۶

۶۱۹۹۷۱۹

ردن دی کت:

رده بند: یوبی

شماره کتاب: ۱۰۱۱۱۱۱۱

کتابکده تخصصی نشر، معماران و شهرسازی کسری

شهرگرایی نوظهور

برنامه ریزی و طراحی شهری در دوران تحولات ساختاری

تیگران هاس - کریستر السن

ترجمه سید عبدالهادی دانشپور - رضا بصیری مؤدهی

صفحه آرای: منا گندمکار

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۹۶۳-۶۹۶۳-۱۳-۸

انتشارات: کتابکده کسری

نشانی: مشهد، فلسطین ۱۴ پلاک ۱۰ تلفن: ۳۷۶۷۰۰۱۹ ۰۵۱

وبسایت و فروشگاه اینترنتی: www.kasrapublishing.ir

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات کتابکده کسری محفوظ است. هرگونه تصویربرداری و تکثیر اعم از نسخه کاغذی و دیجیتال و... از تمام یا بخشی از کتاب ممنوع و موجب پیگرد قانونی است.

مقدمه مترجمان

سید عبدالهادی دانشپور^۱

رضا بصیری مزدهی^۲

تحولات و دگرگونی‌های ساختاری و پارادایماتیک در حوزه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، مدیریتی و حقوقی، و مابه‌ازای آنها در کالبد و فضای شهرها در اقصی نقاط جهان، در دهه‌های اخیر نمود چشم‌گیری داشته است. به همین اعتبار، مفاهیم نسبتاً نوپدیدي همچون جهان‌شهر، پندفرهنگ‌گرایی، دانش پایه‌گی، پایداری، تاب‌آوری، نوآوری و خلاقیت، بازآفرینی، هوشمندسازی، برندسازی، تغییرات اقلیمی، زیست‌پذیری، اسکان غیررسمی، سرمایه اجتماعی، عدالت فضایی، و مفاهیمی از این دست، بدل به واژگان پُر نفوذ و رایج در ادبیات مطالعات شهری شده‌اند. مجموعه این دگرگونی‌های نوظهور چه در سطح نظر و چه در مقام عمل، بسته به زمینه و بستر محلی، موجب آثار مثبت و یا منفی بسیاری بوده و خواهد بود. تقریبات ارتباطی محلی در یک جا، و تنزل و استحاله حس مکان در جایی دیگر، انفکاک و چید پارگی فضای شهری در جایی، و رونق و شکوفایی اقتصادی مکان در جایی دیگر، اعیان‌سازی در یک جا، ظهور سکونتگاه‌های غیررسمی در جایی دیگر، تنها بخش کوچکی از مصادیق تحولات ساختاری در شهرهای امروزی است.

کتاب حاضر بر روندهای نوظهوری تمرکز دارد که گفتمان‌های جاری در مطالعات شهری را تحت تأثیر قرار داده و می‌دهند. فصول مختلف کتاب، استحاله شهری رخ داده

۱- دانشیار گروه شهرسازی دانشگاه علم و صنعت ایران

۲- پژوهشگر شهری؛ دانشجوی دکتری شهرسازی دانشگاه علم و صنعت ایران

در شهرهای امروزی را از دیدگاه‌های مختلف مورد بررسی قرار داده و به ایجاد چارچوبی مفهومی برای فهم دگرگونی‌ها و تحولات شهری نوپدید کمک می‌کنند. بخش اول، بستر شهری جدید را با تمرکز بر مباحثی همچون آینده فضا و فرم شهری، محیط طبیعی، مقیاس زمان در شهر، ابتکار و نوآوری شهری، اسکان غیررسمی، و بازنمایی شهر به مدد رسانه‌های تصویری مورد مذاقه قرار می‌دهد. در بخش دوم، فرایندهای شهری تحول‌زا مد نظر هستند و در لوای مفاهیمی همچون سرمایه اجتماعی، فرهنگ شهری، تفکر و کنش بین‌رشته‌ای، سوژه‌های مکان، شهرگرایی خوب، و پایداری اجتماعی، بررسی این فرایندها در معرض دید ر قضاوت مخاطبین قرار می‌گیرند. بخش پایانی کتاب نیز به «محصولات شهری» می‌پردازد. ضرورت حفظ و نگهداشت این سیاره خاکی از گذر شیوه‌های جدید از شهرگرایی، قابلیت‌های شهری در مقام گفتار و کردار شهر، کدها/ضوابط و دستورالعمل‌های مرتبط با فرم شهری، بهر فناوریانه‌ی پایین به بالا و نگاهی تلفیقی به دو مفهوم شهرگرایی منظرین و نوشهرگرایی از اسام مطالب مندرج در بخش پایانی کتاب هستند.

آنچه مهم است، نکات تحولات صورت‌گرفته طی دهه‌های اخیر چه در حوزه نظر و چه در حیطه عمل، شهر معاصر را با نقش‌های متفاوت و بعضاً متعارضی روبرو ساخته که از یک سو با مطالبات پُرفشار حاضر از آفرینی در نظام ملی و فراملی مواجه است و از سویی دیگر، توقعات و انتظارات متنوع از نقش محلی را پیش رو دارد. کثرت و ارتباطات متنوع ذی‌نفعان و ذی‌نفوذان ذیل این سیاره‌های دوگانه و عاملیت‌های مختلف منبعث از آنها، منازعه و کشمکش بر سر انتفاع از شهر را به اوج رسانده است. تجربه زیسته همه ما در شهر معاصر - به رغم تمام اختلاف‌های برآمده از بهانه‌های جغرافیای مختلف و بسترهای اجتماعی و فرهنگی متنوع، و وضعیت‌های سیاسی - اقتصادی متفاوت - حاکی از نفوذ و رخنه جریان‌هایی دارد که شهر را نه برای انسان، بلکه برای ارضای امیال و منویات صاحبان زر و زور و به معنای دقیق‌تر «دشمنان شهر» ساخته و دستخوش می‌کنند.

ما در مقام یک متخصص، یک کنشگر اجتماعی، یک مسئول شهری، یک استاد دانشگاه، یک دانشجوی، یک حرفه‌مند، و از همه مهم‌تر یک «شهروند» تنها بهریم؛ نه فقط به چار دیواری خانه‌مان، نه فقط به خانواده‌مان، بلکه به شهر به منزله‌ی بستر حیات جمعی و مدنی، و به انسان‌ها فارغ از همه تفاوت‌های خدادادی‌شان. میثاق جمعی ما، تحقق شهری برای زیست بهتر است؛ «شهری برای همه».

فهرست مطالب

مقدمه

- ۹ شهرگرایی نو ظهور و وراثت
کریستر آلسن / تیگران هاس

بخش اول: بستر شهری جدید

- ۲۱ آلفاویل و مصدر: آینده فضا و فرم شهری؟
الکساندر کاتبرت

- ۴۱ تجسم شهرهای زیست دوست
تیموتی بیتلی

- ۵۹ یک دورنگری با دورتند
آندری بلن تاین

- ۷۵ خلاقیت، تنوع، و تعامل: فضای شهری و مکان سازی
علی مدنی پور

- ۹۱ شهرگرایی اندک افزا؛ ظهور سکونت گاه های غیر رسمی
کیم داوی

- ۱۱۵ شهر دیده شده: راهبردهای انسجام، فراخوانی و شبیه سازی در بازنمایی شهری
ویلیام اوریکیو

بخش دوم: فرایندهای برنامه‌ریزی و تحول شهری

- ۱۳۳..... سرمایه اجتماعی در عصر کلانشهرها و اقتصاد دانش
هانس وستلند
- شهرهای برآمده از فرهنگ و فرهنگ در شهرها:
- ۱۴۹..... کاربردهای نوظهور فرهنگ در برندسازی شهر
گرگوری آش‌ورث / میهای لیش کاوارات‌زیس
- ۱۶۵..... چه ترکیب شهری
مارک سی. چاپلدر
- ۱۸۳..... سوژه‌های نوظهور: دردی که باید پایه‌های آن رفت
جان تان
- ۲۰۵..... شهرگرایی مصوب چیست؟
نان الین
- ۲۱۳..... چالش پایداری اجتماعی؛ بازنگری در عریف و سنجش آن در یک بستر شهری
آندرا کول‌آنتونیو

بخش سوم: محصول شهری

- ۲۳۱..... شهرگرایی نوظهور به عنوان نیرویی تحول‌زا در حفظ و یادگیری
پیتر نیومن
- ۲۴۵..... آیا شهر حرفی دارد؟
ساسکیا ساسن
- ۲۶۳..... برنامه‌ریزی امر نوظهور و سروکار داشتن با عدم قطعیت: ضوابط و فرد شهر
امیلی تُلن
- ۲۷۷..... شهر پاسخده: بازتصویر شهر آینده با رویکرد پایین به بالا
سارا ویلیامز
- ۲۹۵..... پارادوکس زیست‌محیطی: شهرگرایی منظرین و نوشهرگرایی
داگلاس کیلو